

VALINTAKOE OHJEET

25.5.2016

LUE TEHTÄVÄT JA OHJEET ERITTÄIN HUOLELLISESTI ENNEN VASTAAMISTA.

ENNEN KUIN RYHDYT VASTAAMAAN, HARKITSE, MITÄ KYSYTÄÄN JA MITEN KYSYMYKSIIN TULEE VASTATA!

Vastausten tulee perustua valintakoe kirjoissa oleviin tietoihin ja mielipiteisiin sekä tehtävien yhteydessä mahdollisesti annettuun materiaaliin.

Valintakokeessa on kahdeksan tehtävää. Tehtävissä saattaa olla alakohтия. Valintakoe pisteytetään siten, että maksimipistemäärä koko kokeesta on 80 pistettä.

Valintakokeeseen vastataan suomen tai ruotsin kielellä.

Valintakokeen tehtävät ovat yhdessä nipussa, jossa on annettu tehtävittäin ohjeet vastaamiseen. Vastauslomakkeet ovat omassa nipussaan, jossa on tehtävittäin varatut tilat vastaamiselle. Jokainen vastaus on kirjoitettava sille varattuun tilaan. Kullekin riville kirjoitetaan vain yksi rivi käsinkirjoitettua tekstiä. Vastaustilan (viivoitettu alue) ylittäminen koituu hakijan vahingoksi: ylimenevää osaa ei lueta!

Yleisohjeita esseevastausten kirjoittamiseen:

- vastaukset on pyrittävä kirjoittamaan ytimekkäästi
- vastauksen looginen esitys järjestys saattaa vaikuttaa vastauksen arvosteluun
- käsialan tulee olla selvää.

Jokaisen vastauspaperin yläreunaan on kirjoitettava selkeästi hakijan sukunimi, kaikki etunimet ja henkilötunnus niille varattuun tilaan.

Vastaukset jätetään valvojalle. Seuraa valvojen antamia ohjeita vastausten jättämisestä. Vastauksia jättäessäsi todista henkilöllisyytesi. Tehtäväpaperin saa ottaa valintakoetilaisuudesta mukaansa.

Jos johonkin kysymykseen jätetään vastaamatta, tulee kuitenkin täyttää kyseisen vastauspaperin yläreunaan niille varattuun tilaan selkeästi hakijan sukunimi, kaikki etunimet sekä henkilötunnus.

Kaikki vastauspaperit on jätettävä valintakoesaliin kokeen päätyttyä!

Huom! Jos et jätä yhtäkään vastausta arvosteltavaksi, täytä seuraavan taulukon tiedot ja jätä tämä päällilehti ja vastauspaperi yhtenä nippuna koesalin valvojalle. Merkitse tiedot tähän ruudukkoon vain, jos et jätä yhtään vastausta arvosteltavaksi!

En jätä yhtään vastausta arvosteltavaksi (rasti ruutuun)	
Sukunimi	
Kaikki etunimet	
Henkilötunnus	

KOESALISTA SAA POISTUA AIKAISINTAAN KELLO 13.00!

Jaakko Ossa: Varallisuuden tuoton ja siirron verokohtelu

TEHTÄVÄ 1.

Yritystoimintaa koskevan sukupolvenvaihdoshuojennuksen sisältö voimassaolevan oikeuden mukaan?

Maatilatalous on pisteytyksen ulkopuolella.

Jaakko Ossa: Varallisuuden tuoton ja siirron verokohtelu

TEHTÄVÄ 2.

Kohtien *a-c* maksimipistemäärä on 2 pistettä/kohta ja kohdan *d* maksimipistemäärä on 4 pistettä.

- a) Määrittele ilmoitus- ja maksuvelvollisuus tuottorahaston voitto-osuutena maksetuista tuloista.
- b) Määrittele lahjana saadun tavanomaisen koti-irtaimiston veronalaisuus.
- c) Määrittele eri ositustavat avioerotilanteessa.
- d) Määrittele työnantajan ottamasta sairaanhoitovakuutuksesta saatujen tulojen veronalaisuus ja kerro, millä perusteella vakuutusturvan kattavuutta arvioidaan.

Kim Talus ja Sirja-Leena Penttinen: Johdatus Euroopan unionin oikeuteen

TEHTÄVÄ 3.

- a) Mitä tarkoitetaan suhteellisuusperiaatteella Euroopan unionin toimivaltasuhteissa?
- b) Minkä kahden kriteerin täyttymistä edellytetään toissijaisuusperiaatteen mukaan, jotta Euroopan unioni voi toimia jaetun toimivallan alueella?
- c) Kun Euroopan unionin neuvosto tekee päätöksen määräenemmistöllä, vaaditaan vähintään 55 prosenttia neuvoston jäsenistä. Mitä tämän lisäksi edellytetään määräenemmistön täyttymiseen?
- d) Mitä seuraa siitä, jos aine tai esine on läpikäynyt *end-of-waste*-prosessin?
- e) Millaiset kansainvälisoikeudelliset sopimukset ovat osa Euroopan unionin oikeuden oikeuslähteitä ja miten ne sijoittuvat Euroopan unionin normihierarkiassa?

Kim Talus ja Sirja-Leena Penttinen: Johdatus Euroopan unionin oikeuteen

TEHTÄVÄ 4.

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) mukainen "tavaran" käsite. Kuinka käsite määritellään SEUT:ssa? Miten ja minkälaiseksi käsitteen sisältö on muovautunut?

Vastauksessa ei tarvitse antaa esimerkkejä yksittäisistä tavaroista.

Kim Talus ja Sirja-Leena Penttinen: Johdatus Euroopan unionin oikeuteen

TEHTÄVÄ 5.

- a) Mitkä ovat valtion vahingonkorvausvastuun edellytykset EU-oikeudessa?
- b) Miten unionin tuomioistuin myöhemmin tarkensi *Brasserie du pêcheur* ja *Factortame* -tapauksessaan valtion vahingonkorvausvastuun arviointia?

Jussi Tapani: Rikosvastuun perusteet

TEHTÄVÄ 6.

Vastaa seuraaviin monivalintakysymyksiin. Vastaa kysymyksiin vastauspaperin monivalintaruudukkoon. Mustaa valitsemasi vaihtoehdon valintaruutu kokonaan. Tehtävä koostuu kahdesta osasta. Tehtävän vähimmäispistemäärä on 0, eli tehtävän pisteet eivät vähennä koko valintakokeen pistemäärää.

6.1. Seuraavissa tehtävissä on vain yksi oikea vaihtoehto. Väärästä tai tyhjästä vaihtoehdosta taikka usean vaihtoehdon valinnasta vähennetään yksi piste. En osaa sanoa -vaihtoehdosta ei vähennetä pisteitä.

Pitääkö esitetty väite paikkansa?

A = Kyllä

B = Ei

C = En osaa sanoa

- 1) Suomalaisessa kriminaalipolitiikassa ajatellaan, että kriminalisoinnilla voidaan tavoitella sekä yleisestävää että erityisestävää vaikutusta?
- 2) Rangaistuksen yleisestävän vaikutuksen yhtenä syntymekanismina pidetään pelotusvaikutusta eli välillistä yleispreventiota?
- 3) Rangaistusuhka ei ole olennainen keino moraalinormien ja sosiaalisten pelisääntöjen omaksumisessa?
- 4) Sanktiovarmuuden näkökulmasta ratkaisevaa on potentiaalisen rikoksentekijän oma käsitys sanktioiden varmuudesta?
- 5) Rangaistustason ankaroittaminen näyttäisi vähentävän rikollisuutta?
- 6) Rikosoikeusjärjestelmän arvioidaan vaikuttavan tehokkaasti niihin ihmisiin, jotka ovat taipuvaisia rikkomaan normeja?

6.2. Seuraavissa kysymyksissä on yksi tai useampia oikeita vaihtoehtoja. Pisteiden saaminen edellyttää kaikkien oikeiden vaihtoehtojen valitsemista. Yhdenkin väärän vaihtoehdon valinnasta tai tyhjästä vastauksesta vähennetään yksi piste. Mikäli vastauksessa on valittu vain oikeita vaihtoehtoja, mutta ei kaikkia oikeita vaihtoehtoja, vastauksesta vähennetään yksi piste. En osaa sanoa -vaihtoehdon valinnasta ei vähennetä pisteitä.

Valitse oikea tai oikeat vastausvaihtoehdot seuraaviin kysymyksiin.

- 7) Mikä tai mitkä seuraavista ovat välillisen yleisestävyyden teorian mukaan rikosoikeusjärjestelmän vaikutuksia?
 - a) Tapaa luova vaikutus
 - b) Moraalia luova vaikutus
 - c) Kansantaloutta vahvistava vaikutus
 - d) Moraalia ylläpitävä vaikutus
 - e) En osaa sanoa

8) Mikä tai mitkä seuraavista ovat rationaalisen valinnan teorian mukaan rikoksentekopäätökseen vaikuttavia seikkoja?

- a) Itsekunnioituksen menetys
- b) Rikoksentekijän aikaisempi rikosura
- c) Lainmukaisen toiminnan mielekkyys
- d) Yrityksen maineen vahingoittuminen
- e) En osaa sanoa

9) Mikä tai mitkä seuraavista ovat yleisestävän vaikutuksen syntymisen mahdollistavia seikkoja?

- a) Normintuntemus
- b) Rikollisuuden kontrollointi
- c) Ihmisten suhtautuminen rangaistuksiin
- d) Sopeuttaminen
- e) En osaa sanoa

10) Mikä tai mitkä seuraavista ovat kiinnijäämisriskin muotoja?

- a) Yksilökohtainen kiinnijäämisriski
- b) Objektiivinen kiinnijäämisriski
- c) Alentunut kiinnijäämisriski
- d) Tilannekohtainen kiinnijäämisriski
- e) En osaa sanoa

Jussi Tapani: Rikosvastuun perusteet

TEHTÄVÄ 7.

Vastaa kysymyksiin a–e jaetun materiaalin (tehtävänipun lopussa) ja pääsykoekirjallisuuden perusteella. Vastauksessa tulee ilmoittaa kaikki tapauksen ratkaisun kannalta olennaiset säännökset pykälän (§) tarkkuudella ja oikea lopputulos.

Rikoslaista (39/1889) voit käyttää lyhennettä RL. Viitattessasi yksittäisiin pykäliin, voit kirjoittaa sen esimerkiksi muotoon RL 8 luku 7 §.

- a) Työntekijän epäillään kavaltaneen työntajansa kassasta rahaa 150 € kuukaudessa 1.3.2013 – 4.5.2014 välisenä aikana. Minä päivänä syyteoikeus rikoksesta vanhentuu?
- b) Jussi tuomitaan Katrin murhasta 18.11.2006. Jussi kuitenkin onnistuu pakenemaan rangaistuksen täytäntöönpanoa. Miten kauan Jussin on pakoitava, jotta hänelle tuomittu vankeusrangaistus raukeaa?
- c) Tiina ajaa 31.3.2015 autolla huomattavaa ylinopeutta Sannan yli. Tiinan veren alkoholipitoisuudeksi mitataan välittömästi tapahtuman jälkeen 0,3 promillea. Sanna loukkaantuu vakavasti ja kuolee sairaalassa onnettomuudessa saamiinsa vammoihin 9.4.2015. Minä päivänä Tiinan rikosten vanhentumisaika alkaa?
- d) Erkki tekee 9.10.2015 13-vuotiaalle tytölle seksuaalisen teon, joka täyttää törkeän lapsen seksuaalisen hyväksikäytön tunnusmerkistön. Milloin syyteoikeus vanhentuu eli minä päivänä syyttäjän on viimeistään nostettava syyte Erkkiä vastaan?
- e) Niko suostuttelee Kimin tekemään asuntomurtoja ja anastamaan asunnoista muun muassa erittäin arvokkaita taide-esineitä ja suuren summan käteistä rahaa. Nikolla on esineille valmiit ostajat tiedossa ja rahat jaetaan puoliksi. Asuntomurrot ja tavaran eteenpäin myyminen tapahtuvat saman vuorokaudenaikana 23.6.2015. Missä ajassa oikeus tuomita rangaistus Nikolle vanhentuu? Entä vastaavasti Kimille?

Jussi Tapani: Rikosvastuun perusteet

TEHTÄVÄ 8.

Vastaa tehtävään 8 Rikosvastuun perusteet -kirjan tietojen ja valintakoetilaisuudessa jaetun materiaalin (tehtävänipun lopussa) perusteella.

a)

Vanhat lukioaikaiset ystävät Antero, 31 v., ja Jaakko, 29 v., ovat lähteneet juhlistamaan kesälomiensa alkua ravintolaan. Ilta sujuu rauhallisesti, kunnes Antero kimpaantuu saadessaan kuulla, että Jaakko on alkanut seurustella Anteron entisen tyttöystävän Ninan kanssa. Anteron kiukku muuttuu raivoksi, kun Jaakko kertoo muuttaneensa Ninan kanssa yhteiseen asuntoon ja Ninan odottavan parhaillaan parin esikoista. Jaakko pyrkii parhaansa mukaan rauhoittelemaan raivoissaan olevaa Anteroa, mutta turhaan. Yhtäkkiä Antero kohdistaa voimakkaan nyrkiniskun kohden Jaakon kasvoja. Isku yllättää Jaakon täysin, ja hän tuupertuu tajuntansa menettäneenä ravintolan lattialle. Antero ehtii vielä tokaista Jaakon saaneen ansionsa mukaan, ennen kuin ravintolan järjestyksenvalvoja taltuttaa hänet.

Ravintolan henkilökunta alkaa puolestaan huolestua edelleen tajuttomana lattialla makaavan Jaakon tilasta. Huoli vain kasvaa, kun Jaakko ei vaikuta edes hengittävän. Paikalle hälytetään sekä poliisi että ambulanssi. Poliisi vie Anteron asemalle kuulusteltavaksi ja ambulanssi puolestaan Jaakon sairaalaan. Jaakko ei kuitenkaan enää koskaan palaa tajuihinsa, vaan hänet todetaan kuolleeksi jo ambulanssissa. Lääketieteellisissä tutkimuksissa kuolinsyiksi selviää voimakkaasta iskusta aiheutunut aivovaltimon synnynnäisen pullistuman repeytyminen.

Riidatonta on, että Antero on toiminnallaan aiheuttanut Jaakon kuoleman: ilman Anteron nyrkiniskua Jaakko ei olisi kuollut. Täysin selvää on, että Anterolla oli sekä tilaisuus että kyky toimia toisin. Lisäksi tuomioistuimen mukaan Anteron ”on täytynyt mieltää” tekevänsä väkivaltaa Jaakolle. Tätä Antero ei kiistä. Sen sijaan Antero kiistää jyrkästi, että hänen tarkoituksenaan olisi ollut aiheuttaa Jaakon kuolema. Syyttäjäkään ei pysty esittämään todisteita, jotka tukisivat Anteron tarkoitusta aiheuttaa Jaakon kuolema.

Oikeudenkäynnissä asiantuntijana kuultavan lääkärin mukaan päähän kohdistunut voimakas isku on lähtökohtaisesti aina vaarallinen. Lääkäri kuitenkin korostaa, että vaikka Jaakon kuolema oli sinänsä mahdollinen seuraus Anteron toiminnasta, on varsin epätodennäköistä, että yksi voimakas nyrkinisku johtaa uhrin kuolemaan. Anteron mukaan hänen mieleensä ei tekohetkellä edes juolahtanut, että yksi nyrkinisku, edes voimakas sellainen, saattaisi johtaa Jaakon kuolemaan. Tuomioistuimen mukaan Anteron menettelyyn on kuitenkin sisällynyt kielletty riski Jaakon kuolemasta ja tuo riski on myös realisoitunut.

Perustele, mikä rikos tai mitkä rikokset voidaan lukea Anterolle syyksi.

b)

likka, 19v., harrastaa intohimoisesti urheiluviedonlyöntiä. Hän uskoo, että kyseessä on ennen kaikkea taitolaji. Silti likkakin myöntää, että onnella on aina osuutensa lopputuloksessa. Siitä ovat osoituksena myös edeltävät kuukaudet, joiden aikana "Onnetar" on hylännyt likan täysin. Aktiivinen urheiluviedonlyönti onkin ajanut likan pahaan velkakierteeseen viimeisen puolen vuoden aikana.

Helpottaakseen taloudellista tilannettaan likka kääntyy serkkunsa Markon, 14 v., puoleen. Molemmat ovat sosiaalisen median välityksellä tulleet tietoisiksi jatkuvasti yleistyvistä nettihuijauksista ja niiden tekotavoista. Ideana on myydä tavaraa, jota todellisuudessa ei ole edes olemassa. likka onnistuuikin ylipuhumaan Markon tekemään yhdelle Internetin monista osto- ja myyntisivuista tekaistun myynti-ilmoituksen uudesta Orange-valmistajan MicMacBook-merkkisestä kannettavasta tietokoneesta.

Kaupat 1100 euron arvoisesta koneesta syntyvät nopeasti forssalaisen oikeustieteen opiskelijan kanssa. Kauppaehtojen mukaan ostaja siirtää rahat ensin Markon tilille, minkä jälkeen Markon on määrä lähettää tietokone postitse ostajalle. Oikeustieteen opiskelija siirtääkin pikaisesti 1100 euroa Markon tilille ja jää odottamaan tietokoneen saapumista. Marko ei kuitenkaan koskaan lähetä tietokonetta opiskelijalle. Todellisuudessa tietokonetta ei ole edes olemassa. Markon ainoana tarkoituksena on ollut huijata opiskelijalta 1100 euroa, mistä myös likka on selvillä kuten myös kaikista huijauksen toteuttamiseen liittyvistä yksityiskohdista.

Tapahtumat etenevät seuraavasti: Marko antaa vapaaehtoisesti koko kauppasumman likalle, joka lyhentää sillä velkojaan. Forssalainen oikeustieteen opiskelija tekee puolestaan tapahtumista rikosilmoituksen. Riidatonta on, että oikeustieteen opiskelija on menettänyt 1100 euroa huijauksen seurauksena. Oikeudenkäynnissä pystytään näyttämään toteen, että Marko ei olisi toteuttanut huijausta, ellei likka olisi onnistunut ylipuhumaan häntä siihen. Lisäksi pystytään näyttämään toteen, että likka on koko ajan ollut selvillä oman toimintansa merkityksestä Markon tekopäätökselle ja huijauksen onnistumiselle.

Perustele, mikä rikos tai mitkä rikokset voidaan lukea likalle ja Markolle syyksi?

Rikoslaki 19.12.1889/39

8 luku [\(11.4.2003/297\)](#)

Vanhentumisesta

1 § [\(11.4.2003/297\)](#)

Syyteoikeuden vanhentuminen

Oikeus syyttää rikoksesta, josta säädetty ankarin rangaistus on elinkautinen vankeus, ei vanhennu. [\(11.4.2008/212\)](#)

Syyteoikeus vanhentuu, jollei syyttä ole nostettu

1) kahdessakymmenessä vuodessa, jos rikoksesta säädetty ankarin rangaistus on vankeutta määrääjäksi yli kahdeksan vuoden,

2) kymmenessä vuodessa, jos ankarin rangaistus on yli kaksi vuotta ja enintään kahdeksan vuotta vankeutta,

3) viidessä vuodessa, jos ankarin rangaistus on yli vuosi ja enintään kaksi vuotta vankeutta, ja

4) kahdessa vuodessa, jos ankarin rangaistus on enintään vuosi vankeutta, sakkoa tai rikesakko. [\(27.8.2010/755\)](#)

L:lla [755/2010](#) muutettu 4 kohta tulee voimaan L:lla säädettävänä ajankohtana. Aiempi sanamuoto kuuluu:

4) kahdessa vuodessa, jos ankarin rangaistus on enintään vuosi vankeutta tai sakkoa.

Ankarimmalla rangaistuksella tarkoitetaan sitä rangaistusta, joka tekoon sovellettavassa rangaistussäännöksessä on säädetty enimmäisrangaistukseksi.

Virkarikosten vanhentumisaika on kuitenkin vähintään viisi vuotta. Ympäristön turmelemisen, luonnonsuojelurikoksen ja rakennussuojelurikoksen vanhentumisaika on kymmenen vuotta. Merenkulun ympäristönsuojelulain 13 luvun 3 §:ssä tarkoitettun, ulkomaiselta alukselta Suomen talousvyöhykkeellä tehdyn ympäristön turmelemisen, törkeän ympäristön turmelemisen, ympäristörikkomuksen ja tuottamuksellisen ympäristön turmelemisen vanhentumisaika on kolme vuotta. Ulkomaiselta alukselta Suomen talousvyöhykkeellä tehdyn kalastusrikoksen lyhin vanhentumisaika on kolme vuotta. [\(29.12.2009/1680\)](#)

Lapsen seksuaalisen hyväksikäytön ja törkeän lapsen seksuaalisen hyväksikäytön syyteoikeus vanhentuu aikaisintaan, kun asianomistaja täyttää kaksikymmentäkahdeksan vuotta. Sama koskee kahdeksaatoista vuotta nuorempaan henkilöön kohdistunutta raiskausta, törkeää raiskausta, pakottamista sukupuoliyhteyteen, pakottamista seksuaaliseen tekoon, seksuaalista hyväksikäyttöä, paritusta, törkeää paritusta, ihmiskauppaa ja törkeää ihmiskauppaa. Syyteoikeus vanhentuu rikoksen kohteena olleen henkilön täyttäessä kaksikymmentäkolme vuotta, jos kysymyksessä on 20 luvun 8 b §:n 2 momentissa tarkoitettu lapsen houkuttelemisen seksuaalisiin tarkoituksiin. [\(20.5.2011/540\)](#)

2 § [\(11.4.2003/297\)](#)

Syyteoikeuden vanhentumisajan alkaminen

Edellä 1 §:ssä mainitut ajat lasketaan rikoksen tekopäivästä. Jos rikoksen tunnusmerkistössä säädetään laiminlyönti rangaistavaksi, syyteoikeus alkaa vanhentua, kun laiminlyöty teko olisi viimeistään tullut tehdä. Jos rikoksen tunnusmerkistössä edellytetään määrätyn seurauksen syntymistä, aika lasketaan tuon seurauksen ilmenemispäivästä.

Jos rikolliseen tekoon sisältyy lainvastaisen asiointilan ylläpitäminen, syyteoikeuden vanhentumisaika alkaa vasta sellaisen tilan päättymisestä.

Syyteoikeus osallisuudesta rikokseen alkaa vanhentua samana päivänä kuin syyteoikeus päätteestä.

3 § [\(11.4.2003/297\)](#)

Syyteoikeuden vanhentumisen katkeaminen

Syyte katsotaan vanhentumisajan kulumisen katkaisevalla tavalla nostetuksi, kun syyttävälle on laillisesti annettu haaste tiedoksi tai häntä vastaan on hänen henkilökohtaisesti oikeudenkäynnissä läsnä ollessaan tehty rangaistusvaatimus.

Syyteen nostaminen jutussa, joka sittemmin jää tutkimatta tai jossa syyte peruutetaan, ei katkaise syyteoikeuden vanhentumista.

Kun rikkomusta koskevaa asiaa käsitellään sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain mukaisessa menettelyssä, syyteoikeuden vanhentuminen katkeaa, kun sakkovaatimus, vastustuksenvarainen rikesakkomääräys tai rangaistusvaatimus annetaan rikkomuksesta epäillylle tiedoksi. Vanhentuminen ei kuitenkaan katkea, jos vaatimus peruutetaan tai määräystä vastustetaan taikka epäilty tai asianomistaja peruuttaa mainitun lain 4 tai 5 §:ssä tarkoitetun suostumuksensa. [\(27.8.2010/755\)](#)

L:lla [755/2010](#) lisätty 3 momentti tulee voimaan L:lla säädettävänä ajankohtana.

3 a § [\(22.8.2014/673\)](#)

Syyteoikeuden vanhentumisen katkeaminen tuomioesityksen perusteella

Jollei syyteoikeuden vanhentuminen ole jo katkennut 3 §:n nojalla, syyteoikeuden vanhentuminen katkeaa, kun rikoksesta epäilty tai rikosasian vastaaja allekirjoittaa oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 1 luvun 10 §:ssä tuomioesityksen.

Tuomioesityksen tekeminen jutussa, joka sittemmin jää tutkimatta, ei katkaise syyteoikeuden vanhentumista.

4 § [\(11.4.2003/297\)](#)

Syyteoikeuden vanhentumisajan jatkaminen

Syyteoikeuden vanhentumisajaa voidaan hakemuksesta jatkaa kerran yhdellä vuodella, jos

- 1) rikoksen esitutkinta vaatii erityisiä, aikaa vieviä tutkintatoimenpiteitä, joiden vuoksi tutkinta olisi vanhentumisajan päättyessä selvästi keskeneräinen,
- 2) rikos on tullut esitutkintaan poikkeuksellisen myöhään tai
- 3) rikoksesta vastaajaksi haastettava pakoilee eikä hänelle sen vuoksi todennäköisesti saataisi annetuksi haastetta tiedoksi ennen vanhentumisajan päättymistä ja erittäin tärkeä yleinen etu vaatii vanhentumisajan jatkamista.

5 § ([11.4.2003/297](#))

Menettely syyteoikeuden vanhentumisaikaa jatkettaessa

Syyteoikeuden vanhentumisaajan jatkamisesta päättää se tuomioistuimien, jossa syyte rikoksesta voitaisiin oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain ([689/1997](#)) [4 luvun](#) mukaan tutkia. Hakemuksen vanhentumisaajan jatkamisesta voi tehdä syyttäjä sekä asianomistaja, jos hänellä on mainitun lain 1 luvun 14 §:n 1 tai 2 momentissa tai 15 §:n 1 momentissa tarkoitettu oikeus ajaa syytettyä rikoksesta. Hakemus on tehtävä kirjallisesti ennen vanhentumisaajan päättymistä. ([13.5.2011/441](#))

Vanhentumisaajan jatkamista koskeva hakemus on otettava tuomioistuimen käsiteltäväksi viipymättä. Se voidaan käsitellä käräjäoikeudessa, jossa on yksin puheenjohtaja.

Jos on todennäköistä, että tiettyä henkilöä tullaan syyttämään rikoksesta, jota 4 §:n 1 tai 2 kohdan perusteella tehty hakemus vanhentumisaajan jatkamisesta koskee, hänelle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi hakemuksesta. Kutsu voidaan toimittaa henkilökohtaisesti tai postitse.

Hakemuksen johdosta annettuun päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Päätöksestä saa kannella ylempälle tuomioistuimelle kolmessakymmenessä päivässä. Kantelu on käsiteltävä kiireellisenä.

6 § ([11.4.2003/297](#))

Rangaistuksen tuomitsemisen estävä vanhentuminen

Oikeus tuomita rangaistus 1 §:n 1 momentissa tarkoitettua rikoksesta ei vanhennu. ([22.12.2005/1161](#))

Rangaistusta muusta kuin 1 momentissa tarkoitettua rikoksesta ei saa tuomita tai määrätä sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain mukaisessa menettelyssä, kun 2 §:ssä mainitusta päivästä on kulunut:

- 1) kolmekymmentä vuotta, jos rikoksesta säädetty ankarin rangaistus on vankeutta määrääjäksi yli kahdeksan vuoden;
- 2) kaksikymmentä vuotta, jos rikoksesta säädetty ankarin rangaistus on vankeutta yli kaksi vuotta ja enintään kahdeksan vuotta;
- 3) kymmenen vuotta, jos rikoksesta säädetty ankarin rangaistus on vankeutta enintään kaksi vuotta, sakkoa tai rikesakko.

([27.8.2010/755](#))

L:lla [755/2010](#) muutettu 2 momentti tulee voimaan L:lla säädettävänä ajankohtana. Aiempi sanamuoto kuuluu:

Rangaistusta muusta kuin 1 momentissa tarkoitettua rikoksesta ei saa tuomita, kun 2 §:ssä mainitusta päivästä on kulunut

- 1) kolmekymmentä vuotta, jos rikoksesta säädetty ankarin rangaistus on vankeutta määrääjäksi yli kahdeksan vuoden,
- 2) kaksikymmentä vuotta, jos rikoksesta säädetty ankarin rangaistus on vankeutta yli kaksi vuotta ja enintään kahdeksan vuotta,
- 3) kymmenen vuotta, jos rikoksesta säädetty ankarin rangaistus on vankeutta enintään kaksi vuotta tai sakkoa.

Edellä 1 §:n 5 momentissa tarkoitettua rikoksesta ei saa tuomita rangaistusta sen jälkeen, kun tämän pykälän 2 momentissa tarkoitettu määräaika on kulunut ja kymmenen vuotta on kulunut siitä, kun rikoksen kohteena ollut henkilö on täyttänyt kaksikymmentäkahdeksan tai kaksikymmentäkolme vuotta. ([20.5.2011/540](#))

Tuomittu rangaistus raukeaa, jos sitä koskeva tuomio ei ole tullut täytäntöönpanokelpoiseksi ennen 2 tai 3 momentissa tarkoitettua ajan täyttymistä.

([22.12.2005/1161](#))

7 § ([11.4.2003/297](#))

Yhteisösakkoa koskevan vaateen vanhentuminen

Yhteisösakkoa koskevan vaateen vanhentumisaika on sama kuin vaateen perusteena olevan rikoksen vanhentumisaika. Lyhin vanhentumisaika on kuitenkin viisi vuotta.

8 § ([11.4.2003/297](#))

Asetetun uhkasakon tuomitsemisen estävä vanhentuminen

Oikeus tuomita tuomioistuimen oikeudenkäynnin kulun turvaamiseksi asettama uhkasakko vanhentuu kahdessa vuodessa uhkasakon asettamisesta.

9 § ([22.12.2005/1161](#))

Menettämisseuraamuksen tuomitsemisen estävä vanhentuminen

Menettämisseuraamusta ei saa tuomita, mikäli teosta ei vanhentumisen vuoksi saa tuomita rangaistusta. Menettämiskaatumuksen lyhin vanhentumisaika on kuitenkin viisi vuotta. Jos menettämiskaatumus koskee 10 luvun 4 §:ssä tarkoitettua rikoksentekeväläinettä tai 5 §:ssä tarkoitettua muuta omaisuutta, menettämiskaatumus ei kuitenkaan vanhennu.

10 § ([11.4.2003/297](#))

Tuomitun vankeusrangaistuksen raukeaminen

Elinkautinen vankeusrangaistus sekä joukkotuhonnasta, rikoksesta ihmisyyttä vastaan, törkeästä rikoksesta ihmisyyttä vastaan, hyökkäysrikoksesta, sotarikoksesta ja törkeästä sotarikoksesta tuomittu määräaikainen vankeusrangaistus eivät raukea. ([30.12.2015/1718](#))

L:lla [1718/2015](#) muutettu 1 momentti tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana. Aiempi sanamuoto kuuluu:

Elinkautinen vankeusrangaistus sekä joukkotuhonnasta, rikoksesta ihmisyyttä vastaan, törkeästä rikoksesta ihmisyyttä vastaan, sotarikoksesta ja törkeästä sotarikoksesta tuomittu määräaikainen vankeusrangaistus eivät raukea. ([11.4.2008/212](#))

Määräaikainen vankeusrangaistus raukeaa, jollei rangaistuksen täytäntöönpano ole lainvoiman saaneen tuomion antamispäivästä laskettuna alkanut

- 1) kahdessakymmenessä vuodessa, jos rangaistus on yli kahdeksan vuotta,
- 2) viidessätoista vuodessa, jos rangaistus on yli neljä ja enintään kahdeksan vuotta,
- 3) kymmenessä vuodessa, jos rangaistus on yli vuoden ja enintään neljä vuotta, ja
- 4) viidessä vuodessa, jos rangaistus on enintään vuosi.

Sakon muuntorangaistus raukeaa, jollei sen täytäntöönpano ole alkanut kolmessa vuodessa lainvoiman saaneen tuomion antamispäivästä.

11 § ([8.4.2011/329](#))

Tuomitun yhdyskuntapalvelurangaistuksen ja valvontarangaistuksen raukeaminen

Yhdyskuntapalvelurangaistus ja valvontarangaistus raukeavat samoin kuin niitä vastaava vankeusrangaistus.

12 § ([11.4.2003/297](#))

Tuomitun rangaistuksen täytäntöönpanon raukeaminen eräissä tapauksissa

Jos vankeusrangaistuksen, yhdyskuntapalvelurangaistuksen tai sakon muuntorangaistuksen täytäntöönpano on keskeytynyt tai ehdonalaiseen vapauteen päästetty on määrätty menettämään vapautensa, täytäntöönpanon jatkamisessa on vastaavasti sovellettava 10 ja 11 §:n säännöksiä. Määräaikaisen vankeusrangaistuksen ja yhdyskuntapalvelurangaistuksen raukeamiseen johtava aika määräytyy jäljellä olevan rangaistuksen mukaan, ja jos useita rangaistuksia on niitä täytäntöönpanossa laskettu yhteen, yhteenlasketusta rangaistuksesta jäljellä olevan ajan mukaan. Aika on laskettava keskeytymispäivästä ja, mikäli ehdonalainen vapaus on määrätty menetetyksi tai ehdollinen rangaistus pantavaksi täytäntöön, siitä päivästä, jona menettämistä tai täytäntöönpanoa koskeva lainvoiman saanut tuomio annettiin.

12 a § ([22.12.2005/1161](#))

Tuomitun nuorisorangaistuksen raukeaminen

Nuorisorangaistus raukeaa, jollei sen täytäntöönpano ole alkanut kolmessa vuodessa lainvoiman saaneen tuomion antamispäivästä.

13 § ([11.4.2003/297](#))

Tuomitun sakkorangaistuksen raukeaminen

Sakkorangaistus raukeaa viiden vuoden kuluttua lainvoiman saaneen tuomion antamispäivästä, jollei sakotetulle ole sitä ennen määrätty muuntorangaistusta. Jos muuntorangaistus on määrätty, on sakotetulla oikeus mainitun ajan kuluttuakin maksaa sakko niin kuin siitä erikseen säädetään. Edellä sakosta säädetty koskee myös tuomitua uhkasakkoa.

Tuomittu yhteisösakko raukeaa viiden vuoden kuluttua lainvoiman saaneen tuomion antamispäivästä.

Rikesakko raukeaa viiden vuoden kuluttua rikesakkomääräyksen antamispäivästä. ([27.8.2010/755](#))

L:lla [755/2010](#) lisätty 3 momentti tulee voimaan L:lla säädettävänä ajankohtana

14 § ([22.12.2005/1161](#))

Tuomitun menettämisseuraamuksen raukeaminen

Menettämisseuraamusta ei saa panna täytäntöön, kun kymmenen vuotta on kulunut lainvoiman saaneen tuomion antamispäivästä. Jos menettämisseuraamus koskee 10 luvun 4 §:ssä tarkoitettua rikoksentekevölinettä tai 5 §:ssä tarkoitettua muuta omaisuutta, menettämisseuraamuksen täytäntöönpano ei kuitenkaan raukea.

15 § ([11.4.2003/297](#))

Ulosmittauksen vaikutus

Jos 13 ja 14 §:ssä tarkoitettun täytäntöönpanon toteuttamiseksi on vanhentumisajan kuluessa toimitettu ulosmittaus, täytäntöönpanon saa saattaa loppuun ulosmitatun omaisuuden osalta.

16 § ([11.4.2003/297](#))

Kuoleman vaikutus täytäntöönpanoon

Sakkorangaistus ja uhkasakko raukeavat tuomitun kuollessa. Täytäntöönpanon, jonka toteuttamiseksi on tuomitun eläessä toimitettu ulosmittaus, saa kuitenkin saattaa loppuun ulosmitatun omaisuuden osalta.

Rikoksentekejän tai muun menettämisseuraamuksesta vastuussa olevan henkilön kuoltua on seuraamus tuomittava kuolinpesän varoista, jollei menetetyksi tuomitseminen olisi kohtuutonta.

Jos menettämisseuraamukseen tuomittu on kuollut, täytäntöönpano on kohdistettava hänen kuolinpesäänsä. Kuolinpesän osakkailla on kuitenkin oikeus kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun tuomion täytäntöönpanemiseksi on ulosmitattu kuolinpesän omaisuutta tai sanottua omaisuutta on otettu valtion haltuun, saattaa jutun ensimmäisenä oikeusasteena käsitelleen tuomioistuimen ratkaistavaksi, onko täytäntöönpano raukeava siitä syystä, että menettämistä on pidettävä kohtuuttomana.

17 § ([11.4.2003/297](#))

Vanhentumisajan päättymisen

Vanhentumisaika päättyy sen alkamispäivää järjestysnumeroltaan vastaavaa päivää edeltävän vuorokauden päättyessä.

18 § ([27.8.2010/755](#))

Viittaussäännös

Ehdollisen vankeuden raukeamisesta säädetään 2 b luvun 3 §:n 2 momentissa.

Sotilaille ja muulle 45 luvun alaiselle henkilölle tuomitavan kurinpitorangaistuksen vanhentumisesta säädetään sotilaskurinpitolaisissa ([331/1983](#)).

L:lla [755/2010](#) muutettu 18 § tulee voimaan L:lla säädettävänä ajankohtana. Aiempi sanamuoto kuuluu:

18 § ([11.4.2003/297](#))

Viittaussäännös

Ehdollisen vankeuden raukeamisesta säädetään 2 b luvun 3 §:n 2 momentissa. ([22.12.2005/1161](#))

Vanhentumisesta rangaistusmääräysmenettelyssä säädetään rangaistusmääräysmenettelystä annetussa laissa ([692/1993](#)). Rikesakon raukeamisesta säädetään rikesakkomenettelystä annetussa laissa ([66/1983](#)).

Sotilaille ja muulle 45 luvun alaiselle henkilölle tuomitavan kurinpitorangaistuksen täytäntöönpanon vanhentumisesta säädetään sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetussa laissa ([255/2014](#)). ([28.3.2014/256](#))

20 luku ([24.7.1998/563](#))

Seksuaalirikoksista

7 § ([20.5.2011/540](#))

Törkeä lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö

Jos

- 1) tekijä on sukupuoliyhteydessä kuuttatoista vuotta nuoremman lapsen tai 6 §:n 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa kuusitoista mutta ei kahdeksantoista vuotta täyttäneen lapsen kanssa taikka
 - 2) lapsen seksuaalisessa hyväksikäytössä
 - a) kohteena on lapsi, jolle rikos lapsen iän tai kehitystason vuoksi on omiaan aiheuttamaan erityistä vahinkoa,
 - b) rikos tehdään erityisen nöyryyttävällä tavalla tai
 - c) rikos on omiaan aiheuttamaan erityistä vahinkoa lapselle hänen tekijää kohtaan tuntemansa erityisen luottamuksen tai muuten tekijästä erityisen riippuvaisen asemansa vuoksi,
- ja rikos on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikoksentehtäjä on tuomittava *törkeästä lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä* vankeuteen vähintään yhdeksi ja enintään kymmeneksi vuodeksi.
- Yritys on rangaistava.

21 luku ([21.4.1995/578](#))

Henkeen ja terveyteen kohdistuvista rikoksista

1 § ([21.4.1995/578](#))

Tappo

Joka tappaa toisen, on tuomittava *taposta* vankeuteen määrääjäksi, vähintään kahdeksaksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

2 § ([21.4.1995/578](#))

Murha

Jos tappo tehdään

- 1) vakaasti harkiten,
- 2) erityisen ra'alla tai julmalla tavalla,
- 3) vakavaa yleistä vaaraa aiheuttaen tai
- 4) tappamalla virkamies hänen ollessaan virkansa puolesta ylläpitämässä järjestystä tai turvallisuutta taikka virkatoimen vuoksi

ja rikos on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikoksentehtäjä on tuomittava *murhasta* vankeuteen elinkaudeksi.

Yritys on rangaistava.

5 § ([21.4.1995/578](#))

Pahoinpitely

Joka tekee toiselle ruumiillista väkivaltaa taikka tällaista väkivaltaa tekemättä vahingoittaa toisen terveyttä, aiheuttaa toiselle kipua tai saattaa toisen tiedottomaan tai muuhun vastaavaan tilaan, on tuomittava *pahoinpitelystä* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

6 a § ([14.6.2013/435](#))

Törkeän henkeen tai terveyteen kohdistuvan rikoksen valmistelu

Joka 1–3 tai 6 §:ssä tarkoitettujen rikosten tekemistä varten

- 1) pitää hallussaan ampuma- tai teräasetta tai muuta niihin rinnastettavaa hengenvaarallista välinettä taikka välinettä, joka soveltuu erityisesti käytettäväksi välineenä rikoksessa,
- 2) sopii toisen kanssa tai laatii yksityiskohtaisen suunnitelman jonkin mainitun rikoksen tekemisestä tai
- 3) palkkaa, kärkee tai muuten yllyttää toista mainitun rikoksen tekemiseen taikka lupautuu tai tarjoutuu tekemään sen

on tuomittava *törkeän henkeen tai terveyteen kohdistuvan rikoksen valmistelusta* vankeuteen enintään neljäksi vuodeksi.

Jos vaara rikoksen toteuttamisesta on ollut muista kuin satunnaisista syistä vähäinen taikka jos henkilö on vapaaehtoisesti luopunut rikoksen valmistelusta, estänyt sen jatkumisen tai muuten poistanut oman toimintansa merkityksen rikoksen valmistelussa, 1 momenttia ei kuitenkaan sovelleta.

8 § ([21.4.1995/578](#))

Kuolemantuottamus

Joka huolimattomuudellaan aiheuttaa toisen kuoleman, on tuomittava *kuolemantuottamuksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

23 luku ([30.4.1999/545](#))

Liikenne rikoksista

1 § ([30.4.1999/545](#))

Liikenneturvallisuuden vaarantaminen

Joka tienkäyttäjänä tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo tieliikennelakia tai ajoneuvolakia taikka niiden nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä tavalla, joka on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen turvallisuudelle, on tuomittava liikenneturvallisuuden vaarantamisesta sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi. ([11.12.2002/1094](#))

Liikenneturvallisuuden vaarantamisesta tuomitaan myös se, joka 1 momentissa tarkoitettulla tavalla

- 1) ollessaan vastuussa aluksen ohjailusta tai aluksen kulun turvallisuuteen olennaisesti vaikuttavassa tehtävässä rikkoo vesiliikennelakia ([463/1996](#)) tai sen nojalla annettuja taikka alusten yhteentörmäämisen ehkäisemisestä merellä, sisäisillä kulkuvesillä tai kanavassa annettuja säännöksiä tai määräyksiä,
- 2) ohjattaessaan ilma-alusta tai toimiessaan sen miehistön jäsenenä tai muussa lentoturvallisuustehtävässä tai muulla tavoin rikkoo ilmailulakia ([281/1995](#)) tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, tai
- 3) kuljettaessaan junaa tai toimiessaan muussa junaturvallisuuteen olennaisesti vaikuttavassa tehtävässä rikkoo junaturvallisuutta koskevia määräyksiä.

Tätä pykälää ei sovelleta, jos 1 momentissa tai 2 momentin 1 tai 3 kohdassa tarkoitettu menettely on omiaan aiheuttamaan ainoastaan vähäisen vaaran.

IlmailuL [281/1995](#) on kumottu L:lla [1242/2005](#), ks. IlmailuL [864/2014](#).

2 § ([30.4.1999/545](#))

Törkeä liikenneturvallisuuden vaarantaminen

Jos liikenneturvallisuuden vaarantamisessa moottorikäyttöisen ajoneuvon tai raitiovaunun kuljettaja tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

1) huomattavasti ylittää sallitun enimmäisnopeuden,
2) ryhtyy ohittamaan näkyvyyden ollessa turvalliseen ohitukseen riittämätön taikka ohituksen ollessa muutoin kielletty,

3) laiminlyö liikenneturvallisuuden vaatiman pysähtymisvelvollisuuden tai väistämisvelvollisuuden, taikka

4) muulla näihin rinnastettavalla tavalla rikkoo liikennesääntöjä

siten, että rikos on omiaan aiheuttamaan vakavaa vaaraa toisen hengelle tai terveydelle, hänet on tuomittava *törkeästä liikenneturvallisuuden vaarantamisesta* vähintään 30 päiväsakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Törkeästä liikenneturvallisuuden vaarantamisesta tuomitaan myös se, joka liikenneturvallisuuden vaarantamisessa tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

1) ollessaan vastuussa aluksen ohjailusta tai aluksen kulun turvallisuuteen olennaisesti vaikuttavassa tehtävässä laiminlyö asianmukaisen tähytyksen, ei noudata olosuhteisiin nähden turvallista nopeutta tai yhteentörmäämisen vaarassa väistövelvollisuutta tai muulla näihin rinnastettavalla tavalla rikkoo vesiliikennelaissa säädettyjä tai sen nojalla annettuja taikka alusten yhteentörmäämisen ehkäisemisestä merellä, sisäisillä kulkuvesillä tai kanavassa annettuja säännöksiä tai määräyksiä,

2) ohjattaessaan ilma-alusta tai toimiessaan sen miehistön jäsenenä tai muussa lentoturvallisuustehtävässä tai muulla tavoin rikkoo ilmailulaissa säädettyjä tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, tai

3) kuljettaessaan junaa tai toimiessaan muussa junaturvallisuuteen olennaisesti vaikuttavassa tehtävässä rikkoo junaturvallisuutta koskevia määräyksiä siten, että rikos on omiaan aiheuttamaan vakavaa vaaraa toisen hengelle tai terveydelle.

3 § ([20.12.2002/1198](#))

Rattijuopumus

Joka kuljettaa moottorikäyttöistä ajoneuvoa tai raitiovaunua nautittuaan alkoholia niin, että hänen verensä alkoholipitoisuus ajon aikana tai sen jälkeen on vähintään 0,5 promillea tai että hänellä tällöin on vähintään 0,22 milligrammaa alkoholia litrassa uloshengitysilmaa, on tuomittava *rattijuopumuksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Rattijuopumuksesta tuomitaan myös se, joka kuljettaa moottorikäyttöistä ajoneuvoa tai raitiovaunua käytettyään huumausainetta niin, että hänen veressään on ajon aikana tai sen jälkeen käytetyn huumausaineen vaikuttavaa ainetta tai sen aineenvaihduntatuotetta. Tämän momentin säännöstä ei kuitenkaan sovelleta, jos mainittu aine tai aineenvaihduntatuote on peräisin lääkevalmisteesta, jota kuljettajalla on ollut oikeus käyttää.

Rattijuopumuksesta tuomitaan niin ikään se, joka kuljettaa moottorikäyttöistä ajoneuvoa tai raitiovaunua käytettyään muuta huumaavaa ainetta kuin alkoholia taikka tällaista ainetta ja alkoholia niin, että hänen kykynsä tehtävän vaatimiin suorituksiin on huonontunut.

4 § ([20.12.2002/1198](#))

Törkeä rattijuopumus

Jos rattijuopumuksessa

1) rikoksenteikijän veren alkoholipitoisuus on vähintään 1,2 promillea tai hänellä on vähintään 0,53 milligrammaa alkoholia litrassa uloshengitysilmaa, tai

2) rikoksenteikijän kyky tehtävän vaatimiin suorituksiin on tuntuvasti huonontunut taikka

3) rikoksenteikijä on käyttänyt muuta huumaavaa ainetta kuin alkoholia tai tällaista ainetta ja alkoholia niin, että hänen kykynsä tehtävän vaatimiin suorituksiin on tuntuvasti huonontunut,

ja olosuhteet ovat sellaiset, että rikos on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen turvallisuudelle, rikoksenteikijä on tuomittava *törkeästä rattijuopumuksesta* vähintään 60 päiväsakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

28 LUKU ([24.8.1990/769](#))

Varkaudesta, kavalluksesta ja luvottomasta käytöstä

1 § ([24.8.1990/769](#))

Varkaus

Joka anastaa toisen hallusta irtainta omaisuutta, on tuomittava *varkaudesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi kuudeksi kuukaudeksi.

Yritys on rangaistava.

2 § ([24.8.1990/769](#))

Törkeä varkaus

Jos varkaudessa

1) anastamisen kohteena on erittäin arvokas omaisuus,

2) anastamisella aiheutetaan rikoksen uhrille tämän olot huomioon ottaen erityisen tuntuva vahinkoa,

3) rikoksenteikijä käyttää hyväkseen rikoksen uhrin avutonta tai hädänalaista tilaa,

4) rikoksenteikijä tai osallinen varustautuu teon toteuttamista varten ampuma-aseella, räjähdysaineella taikka muulla näiden kaltaisella vaarallisella välineellä tai

5) rikoksenteikijä murtautuu asuttuun asuntoon ja varkaus on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikoksenteikijä on tuomittava *törkeästä varkaudesta*

vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

4 § ([24.8.1990/769](#))

Kavallus

Joka anastaa hallussaan olevia varoja tai muuta irtainta omaisuutta, on tuomittava *kavalluksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi kuudeksi kuukaudeksi.

Kavalluksesta tuomitaan myös se, joka anastaa löytämiään tai erehdyksen kautta haltuunsa saamia varoja tai muuta irtainta omaisuutta.

Kavalluksesta tuomitaan niin ikään se, joka saatuaan toimeksiannon perusteella tai muulla sellaisella tavalla haltuunsa varoja, joiden arvo hänen on tilitettävä toiselle, oikeudettomasti käyttämällä sanottuja tai niiden tilalle tulleita varoja taikka muulla sellaisella tavalla aiheuttaa tilitysvelvollisuuden täyttämättä jäämisen joko sovittuna tai muuten edellyttynä aikana.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun anastamisen yritys on rangaistava.

29 LUKU ([24.8.1990/769](#))

Rikoksista julkista taloutta vastaan

5 § ([13.11.1998/814](#))

Avustuspetos

Joka

1) antaa avustuksesta päättävälle väärän tiedon seikasta, joka on omiaan olennaisesti vaikuttamaan avustuksen saantiin, määrään tai ehtoihin, tai salaa sellaisen seikan tai

2) jättää ilmoittamatta sellaisesta avustuksen saantiin, määrään tai ehtoihin olennaisesti vaikuttavasta olosuhteiden muutoksesta, josta myöntämispäätöksen yhteydessä tai muuten on erityisesti velvoitettu ilmoittamaan,

ja siten hankkii tai yrittää hankkia itselleen tai toiselle taloudellista hyötyä, on tuomittava *avustuspetoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

36 LUKU ([24.8.1990/769](#))

Petoksesta ja muusta epärehellisydestä

1 § ([24.8.1990/769](#))

Petos

Joka, hankkiakseen itselleen tai toiselle oikeudetonta taloudellista hyötyä taikka toista vahingoittaakseen, erehdyttämällä tai erehdystä hyväksi käyttämällä saa toisen tekemään tai jättämään tekemättä jotakin ja siten aiheuttaa taloudellista vahinkoa erehtyneelle tai sille, jonka eduista tällä on ollut mahdollisuus määrätä, on tuomittava *petoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Petoksesta tuomitaan myös se, joka 1 momentissa mainitussa tarkoituksessa dataa syöttämällä, muuttamalla, tuhoamalla tai poistamalla taikka tietojärjestelmän toimintaan muuten puuttamalla saa aikaan

tietojenkäsittelyn lopputuloksen vääristymisen ja siten aiheuttaa toiselle taloudellista vahinkoa. ([13.6.2003/514](#))

Yritys on rangaistava.

4 § ([24.8.1990/769](#))

Vakuutuspetos

Joka hankkiakseen itselleen tai toiselle oikeudettoman vakuutuskorvauksen syyttää tuleen palovakuutetun omaisuuden, on tuomittava, jollei hän lisäksi vakuutuskorvauksen saamiseksi syyllisty samaa omaisuutta koskevaan petosrikokseen tai sellaisen rikoksen yritykseen, *vakuutuspetoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

37 LUKU ([24.8.1990/769](#))

Maksuvälineriikoksista

8 § ([24.8.1990/769](#))

Maksuvälinepetos

Joka, hankkiakseen itselleen tai toiselle oikeudetonta taloudellista hyötyä,

1) käyttää maksuvälinettä ilman sen laillisen haltijan lupaa, lupaan perustuvan oikeutensa ylittäen tai muuten ilman laillista oikeutta tai

2) luovuttaa maksuvälineen tai maksuvälinelomakkeen toiselle saattaakseen sen ilman laillista oikeutta käytettäväksi,

on tuomittava *maksuvälinepetoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

([19.6.1997/602](#))

Maksuvälinepetoksesta tuomitaan myös se, joka tilin katteen tai sovitun enimmäisluottorajan ylittäen väärinkäyttää 1 momentissa tarkoitettua maksuvälinettä ja siten aiheuttaa toiselle taloudellista vahinkoa, jollei hänellä maksuvälinettä käyttäessään ollut aikomus viipymättä korvata vahinko.